

ZPOVĚĚ NEHERCE

*Moto: „Kdo ráno trochu cvičí jógu, není ještě jogín.
Kdo si občas doběhne autobus, není ještě atlet.
Kdo několikrát vystoupí na Pražských jazzových dnech, nemusí být ještě jazzman.“*

I když by jím třeba rád byl. A kdo se herecky podílí na nějakém filmu či hře, nemusí být ještě herec – to dá rozum.

Když mi bylo „na prstech jedné až obou rukou“, chtěl jsem být postupně popelářem, krejčím, Karlem Gottem, ornitologem, tramvajákem a trafikantem. A také soudruhem, tj. učitelem. (Máma mě chtěla mít lékařem – jí to rodiče rozmluvili –, ale to jsem věděl, že nebudu.) Ovšem od 10 mi bylo skoro pořád jasné, že chci být pouze a jen muzikantem. Klavíristou (na jiných nástrojích bych se asi nikdy čistě nenaladil), který několikrát objede svět, vystoupí s nejruznějšími Karajany a spol., zkrátka to, o čem asi sní každý druhý muzikant, než mu (dle Kroniky J. Lady) „osud už nějak zarovná ty vystrkované nohy“. Ostatně, ač jsem byl od dětství hodně vyhraněný, nad spolužáky jsem se nikdy nepovyšoval.

Ovšem vedle toho jsem si (tedy jen velmi tajně) představoval, jaké by to bylo krásné, kdybych někdy účinkoval ve filmu nebo na divadle, i třeba jen v roli typu „paní, tady je psaní“. Brzy jsem se samozřejmě z těchto představ začal léčit, když jsem se slyšel z magnetofonu – v dětství kňoural jako Hurvínek, po mutaci jsem svůj hlas označil jako mekavěj křáplák, čili sotva něco k použití

(tenkrát se ještě „z češtiny do češtiny“ tolik nedabovalo). Samozřejmě, mim žádný hlas nepotřebuje – ale tam to bylo ještě horší, co se týče ovládní mimiky nebo ovládní těla (na tělocviku vždycky kopyto, pořadové cviky při vojenské přípravě si mysleli, že jim kazím naschvál etc. etc. – nakonec i proto mi dost brzy došlo, že nemůžu ani dělat takové dirigování).

Nedá se říci, že by mi nikdy žádná nabídka role nepřišla – když už mi bylo 30, ozval se mi někdo ze Zakázkové skupiny Barrandova, že by mě chtěli do epizodní role mladého Alfa pro západoněmecký seriál o muzikantech Bertinis. („Mého otce“ tu mimochodem hrál Drafi Deutscher – skladatel hitů Belfast, Mama Leone a tony dalších, který mě vždycky pozdravil „Oh, mein Sohn...“) Myslil jsem si napřed, že si ze mě dělají srandu, první sraz měl navíc být v základní škole (! – hned jsem si vzpomněl na někdejšího promítače, který vraždil v kině Metro), no přiznávám se, na první schůzku jsem nešel sám. Role to byla jinak pěkná, pokud jsem hrál na piano, s neustálým „znásilňováním“ vlasů to už bylo horší, a hlavně – vše jsem musel zahrát mimicky, neměl jsem tam ani slovo! V Praze jsme to ještě nějak překonali (tam jsem jen musel pantomimickým hlazením ruky uklidňovat svojí „matku“), zato v Hamburku, kam se jelo natáčet pak, ze mě štáb téměř rodil! Když pomínu své velké vyjukání a naivitu z prvního pobytu na Západě, měl jsem tam hrát se „svojí budoucí snoubenkou“ na čtyři ruce a u toho se tvářit „vážně a přitom zamilovaně“. Nechápal jsem, jak to jde udělat, připadalo mi, že po mně chtějí nespílitelný „suchý děšť“, jelo se to asi dvacetkrát, režisér mezitím měnil scénář, že tedy ona při hraní sbalí mě, ne já ji, nakonec otráveně mávl rukou „Nicht schlecht!“ a vzdal to. (Když jsem po několika měsících konzultoval tento problém s jednou zkušou komparzistkou, řekla mi hned se samozřejmě „no přece zasněně“. Škoda, že jsem ji tam neměl.)

Pak jsem ještě asi za rok později dostal párvteřinovou, opět němou roli varhaníka ve filmu „Marta a já“, jež v Praze točil česko-americký režisér Jiří Weiss. Měl jsem dělat při hraní nějaké hloupé ksichty, ale pak se i tato minirole ještě seškrtala a nevím vůbec, co z ní zbylo. Díky brzké změně režimu se pak tento film promítal i tady, ale já ho neviděl. A nedivil bych se, kdybych tady hrál pod pseudonymem „a další“.

Zkrátka, bylo mi od té doby jasné, že – přes všechny nedokonalosti – co neudělám svýma paznehtama a svojí hubou, to nebudu mít. Sny o herečtění kdekoliv mě nadobro přešly, zvláště když jsem si ještě uvědomil kostýmy, šminkování, maskování apod. (Málo platné, Wolker měl pravdu – „sny zabíjíme tím, že je naplňujeme“.)

To jsem ovšem ještě netušil, že existuje na česk(oslovensk)ém světě divadlo, kde (aspoň u mužů) není skoro nikdy třeba se líčit ani maskovat, kde kostýmy jsou víc než přijatelné, kde po lidech nechťejí, co neumí, naopak každý dostane takovou roli do mozaiky, ve které i on jako kamínek může zazářit... A jako bonus, (skoro) každý účinkující bez výjimky musí umět na něco hrát.

Když mi poprvé zavolal p. ředitel Schmid z Ypsilonky, musel jsem se samozřejmě štipnout – z divadla plného specifických hvězd, božského odvazu a humoru šmrncnutého improvizací vám opravdu nevolají každý den. A když jsem

slyšel, že by měl pro mě roli v chystané nové hře, moje první reakce v duchu byla „neodmítej to, aspoň si přivyděláš a všichni uvidíte, zda se tam hodíš“. Samozřejmě, hned jsem pana ředitele upozornil, že swing (jeden ze symbolů Ypsilonky) zrovna hrát neumím, že vůbec nejsem jazzman (protože jazz naučený nějak z not, bez improvizace, je horší než pivo bez pěny), že neumím hrát podle sluchu a „navzdory pomlůvám“ neumím vůbec improvizovat, že vůbec nejsem herec, potažmo mim, zkrátka jsem mu vyjmenoval všechno své neumění z předchozích rádků. On, že nic takového po mně nebude chtít, že se o mně radil se slavnou Dášou Peckovou (s níž jsem se osobně nikdy nepotkal) a ta mu jednoznačně řekla „Víška si vemte!“ Nakonec, mluvit na lidi z pódia mě vždy baví (za ty desítky let jsem se naučil uvádět si koncerty bez kóktání a skoro vždy i bez papíru), pár večerů z oblasti „nevážné vážné“ hudby (coby režisér, scenárista, většinový dramaturg, moderátor a samozřejmě interpret) jsem za sebou už taky měl – tak jsem prohlásil Schmidovi, že mu v tom případě budu sloužit až do roztrhání těla. Nejprve šlo o Ježka v představení „Kostky jsou vrženy“, kde jsem měl ukázat jeho „rajcovní“ sklady i z oblasti tzv. vážné hudby (samozřejmě, Bugatti-step nesměl chybět), pak mě po dvou letech „vmáčkli“ i do nejděššího a nejpochetnější obsazeného představení „Spálená 16“ a občas se mihuji i jinde. Samozřejmě, musel jsem se učit mluvit na jevišti i při dialozích tak, aby hlas šel do publika, musel jsem si zvykat i na různé nečekanosti (i když nějaký scénář s textem skoro na všechno máme a původně jsem si myslel, že se tu musí improvizovat ještě mnohem víc), bylo to zkrátka postupně sěhrávání pana X (pardon, TV) s duchem Y. Ale snad už to moc nekazím.

Nikdy by mě nenapadlo, že bych měl někdy v Ypsilonce svůj recitál – kdyby mě k tomu nepřímo nepoňoukl jistý pán z „komedie století“, vedle něhož sedím v šatně. On mi kdysi řekl, že bych mohl pro ně někdy udělat koncert – spíš to myslil jen tak, že bychom se „v rodinném kruhu“ sešli a já jim pár věcí ze svého repertoáru zahrál, ale to mě zas tak nelákalo. Nicméně tento nápad jsem v sobě pár let nosil – a když mi pak nastal ten věk, který nastal, řekl jsem si: toto číslo tedy nebudu zatloukat, pár radostí si k jubileu udělám, a když už je těch let tolik, tak ať je to (kromě MHD zdarma) veselé ještě jinak a pořádně. A oslavím si v poslední den jubilea jak sebe, tak i divadlo, ve kterém se to stane.

Děkuji ti, Dášenko (ač jsem s tebou nikdy nemluvil), děkuji ti, Honzo, že jsi ve mě věřil, děkuji vám, Bohy, Brady, Vršo, Mendáku, Pedro, Domini i Kořene, Honzo, Honzo, Honzo a Honzo (snad jsem vás dobře spočítal), „šašku a ptáčku“ Mráziku, „lingvistu“ Martine, Pájo, Ondro, Franto, Arnošte, všichni Jirkové, Romane i Romano, Jano, Pavlino, Báro a Báro, Jarino, Lenko, Renčo a Verčo, Pěto a Jiřo, Kiki, Lumíro, Pavlo, Mirku a všichni ostatní, i ze všech kanclů, že jste mě mezi sebe přijali. Tramvaj už asi řídit nebudu, ale díky Vám se mi splnil aspoň jeden z mých někdejších snů.

Čest Vaší památce, čest práci s Vámi!

To. Víš.

